

Vec C-774/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

22. október 2019

Vnútroštátny súd:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. september 2019

Žalobca v prvom stupni:

A.B.

B.B.

Žalovaná v prvom stupni:

Personal Exchange International Limited

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Predmetom sporu je otázka, či sú v prejednávanej veci príslušné sudy Slovinskej republiky alebo Maltskej republiky. Pokiaľ ide o hmotné právo, kľúčovou je otázka, či skutočnosti, ktoré sa majú vziať do úvahy, patria do rozsahu pôsobnosti pravidla uvedeného v článku 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2001. Konkrétne je potrebné určiť, či žalobca v konaní vo veci samej uzavrel so žalovanou zmluvu ako spotrebiteľ mimo rámca jeho podnikania alebo povolania. Posúdenie vo veci súdnej právomoci závisí od toho, či žalobcu možno považovať za spotrebiteľa v zmysle práva EÚ.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 15 nariadenia č. 44/2001; právnym základom návrhu je článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálna otázka

Má sa článok 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že ako zmluvu uzavretú spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, možno označiť aj zmluvu týkajúcu sa online hry poker, ktorú jednotlivец uzavrel na diaľku prostredníctvom internetu so zahraničným prevádzkovateľom online hier a ktorá sa riadi všeobecnými obchodnými podmienkami tohto prevádzkovateľa, a to v prípade, že dotknutá osoba si už niekoľko rokov zarába na živobytie prostredníctvom takto získaných príjmov a výhier v pokri, hoci na tento druh činnosti nie je formálne registrovaná a neponúka predmetnú činnosť tretím osobám na trhu ako platenú službu?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, najmä článok 15.

Vnútroštátne právne predpisy citované vnútroštátnym súdom

Zakon o pravdnem postopku (Civilný sporový poriadok), najmä § 17 a 18

Zakon o varstvu potrošnikov (Zákon o ochrane spotrebiteľa)

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobca je hráč pokeru, ktorý od žalovanej požaduje zaplatenie sumy 226 850, 21 eura predstavujúcej výhru v pokeri na jej webovom sídle www.mybet.com, a to za obdobie od 31. marca 2010 do 10. mája 2011. Žalovaná, prevádzkovateľka predmetného online kasína, zadržala uvedenú vyhranú sumu a privlastnila si ju, pretože žalobca, ktorý má niekoľko používateľských účtov, porušil jej herné podmienky.
- 2 Žalovaná je právnická osoba registrovaná ako obchodná spoločnosť, ktorá ponúka služby v oblasti online hazardných hier, pričom na tieto účely má licenciu Maltskej republiky, kde má svoje sídlo. Žalovaná ponúkala používateľom online hazardné hry aj na diaľku prostredníctvom webového sídla (www.mybet.com), vďaka čomu sa v rámci svojho podnikania zamerala aj na Slovinskú republiku.
- 3 Žalobca je fyzická osoba s bydliskom v Slovinsku, ktorá využívala služby žalovanej ponúkané na diaľku prostredníctvom webového sídla. Samotný žalobca uviedol, že prostredníctvom hrania pokeru mal v úmysle finančne sa zabezpečiť pre budúcnosť, pričom bol zaradený do kategórie profesionálnych pokerových hráčov. Na vykonávanie alebo prevádzkovanie takejto činnosti nie je žalobca formálne registrovaný. Hraním pokeru vyhral sumu 227 226,44 eura, kým jeho celkový obrat vyplývajúci z predmetnej činnosti bol vyšší. Hrou u žalovanej dosahoval čistú sumu 110 eur na hodinu.
- 4 Pri registrácii používateľského účtu na webovom sídle žalovanej musel každý používateľ vrátane žalobcu akceptovať osobitné a všeobecné zmluvné podmienky jednostranne stanovené žalovanou. Používateľ nemohol obsah týchto podmienok nijakým spôsobom ovplyvniť. Vo všeobecných zmluvných podmienkach sa okrem iného stanovilo, že všetky prípadné spory vyplývajúce zo zmluvného vzťahu majú právomoc rozhodovať súdy Maltskej republiky.
- 5 Podľa právnych predpisov Maltskej republiky a všeobecných zmluvných podmienok môže mať každý používateľ iba jeden používateľský účet u jedného prevádzkovateľa hazardných hier. Používateľský účet umožňuje hrať iba tomu, kto je na daný účet registrovaný. Nová registrácia nie je povolená, rovnako ako použitie účtu iného hráča. V prípade nesprávnych údajov nie je registrácia takéhoto hráča povolená a vykonaná registrácia sa okamžite ruší. Všeobecné zmluvné podmienky zmluvy stanovujú, že v uvedenom prípade má žalovaná právo zadržať prostriedky, ktoré sa nachádzajú na dotknutom účte v kasíne.
- 6 Tým, že si žalobca zriadil ďalší používateľský účet, porušil podmienku vyžadujúcu jediný používateľský účet, ktorú sa týmto spôsobom snažil zámerne obísť. Z dôvodu porušenia vyššie uvedených podmienok žalovaná 10. mája 2011 zablokovala používateľský účet žalobcu a zadržala všetky prostriedky žalobcu vo výške 227 226,44 eura.
- 7 Toto zadržanie však nebolo napriek porušeniu podmienok žalobcom opodstatnené, keďže žalovaná v danom ohľade nepostupovala správne. Žalovaná

si bola vedomá predmetného správania žalobcu, pričom mu umožnila hrať poker, súhlasila s ním a v plnom rozsahu ho schvaľovala. Hoci o porušení pravidiel žalobcom už dlho vedela, nezablokovala mu účet, ani mu nezabránila pokračovať v hre. Z jeho hier získavala poplatok a nakoniec si privlastnila všetky sumy, ktoré žalobca do toho času vyhral. S ohľadom na vyššie uvedené má žalobca na vyhrané sumy nárok, pričom žalovaná je povinná ich vyplatiť.

- 8 Súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcu v celom rozsahu a rozhodol, že žalovaná je povinná mu zaplatiť sumu 226 850,21 eura spolu s úrokmi z omeškania.
- 9 Súd prvej inštancie vychádzal z predpokladu, že žalobca vystupoval ako spotrebiteľ mimo svojho podnikania alebo povolania. Dospel preto k záveru, že právomoc na rozhodovanie v spore majú slovinské súdy, a to na základe miesta bydliska žalobcu, ktoré sa nachádza v Slovinskej republike.
- 10 Žalovaná podala proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu odvolanie na súd druhej inštancie, ktorý toto odvolanie zamietol ako nedôvodné, pričom si v plnom rozsahu osvojil závery a odôvodnenie súdu prvej inštancie.
- 11 Žalovaná podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie (revízia) na Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Najvyšší súd Slovinskej republiky, Slovinsko). V rámci dovolacích dôvodov namieta závažné porušenie procesných pravidiel a nesprávne uplatnenie hmotnoprávných predpisov. V podstate spochybňuje záver súdov nižšej inštancie, podľa ktorých bol žalobca spotrebiteľ konajúci mimo svojho podnikania alebo povolania. Žalobca vo svojom vyjadrení spochybnil námietky žalovanej a odvolal sa na stanovisko súdov nižšieho stupňa.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 12 Povinnosť žalovanej zaplatiť uvedenú sumu vyplýva podľa žalobcu zo skutočnosti, že žalobca vyhral túto sumu ako hráč pokeru v rámci služieb online kasína, ktoré žalovaná ponúkala ako prevádzkovateľ webového sídla. Hráči pokeru sa registrujú na jej webovom sídle a zriadia si svoj používateľský účet, na ktorý vložia peňažný vklad, ktorý potom môžu kedykoľvek použiť na hranie na webovom sídle alebo na realizáciu platieb. Keďže žalovaná sa neoprávnene zmocnila finančných prostriedkov žalobcu, je povinná mu ich vrátiť.
- 13 Základom právomoci súdov Slovinskej republiky je podľa názoru žalobcu skutočnosť, že služby online kasína žalovanej využíval ako spotrebiteľ, pretože konal mimo svojho podnikania alebo povolania. Z tohto dôvodu má postavenie spotrebiteľa, pričom podľa článkov 15 a 16 nariadenia č. 44/2001 má právo podať žalobu na súd v štáte, v ktorom má bydlisko.
- 14 Žalovaná navrhuje žalobu zamietnuť ako neprípustnú, keďže právomoc rozhodovať vo veci nemajú slovinské súdy, ale súdy Maltskej republiky, v ktorej má žalovaná svoje sídlo. Žalobca nemal postavenie spotrebiteľa, vzhľadom na to,

že je profesionálnym hráčom pokeru, na ktorého sa právo na ochranu spotrebiteľa nevzťahuje.

- 15 Žalovaná preto zadržala peniaze žalobcu oprávnene, keďže porušil jej podmienky. Žalobca si navyše okrem svojho bežného používateľského účtu otvoril aj ďalší používateľský účet, v rozpore s príslušným zákazom.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 16 Položená otázka má zásadný význam, keďže od nej závisí konečné rozhodnutie vo veci samej. Z preskúmania judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že Súdny dvor zatiaľ v takomto prípade nerozhodoval. Uplatňovanie práva Únie preto nie je také jasné, aby neponechávalo priestor na pochybnosti (doktrína *acte clair*). Z iných vecí prejednávanych pred Súdny dvorom Európskej únie [C-498/16 (Schrems, ECLI:EU:C:2018:37), C-297/14 (Hobohom, ECLI:EU:C:2015:844), C-441/13 (Hejduk, ECLI:EU:C:2015:28), C-375/13 (Kolassa, ECLI:EU:C:2015:37), C-508/12 (Vapenik, ECLI:EU:C:2013:790), C-218/12 (Emrek, ECLI:EU:C:2013:666), C-419/11 (Česká spořitelna, ECLI:EU:C:2013:165) C-190/11 (Muhlleitner, ECLI:EU:C:2012:542), ako aj C-585/08 a C-144/09 (Pammer a Hotel Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740)], v ktorých navyše išlo o odlišný skutkový stav, vyplýva, že pojem spotrebiteľ sa má vykladať autonómny a jednotným spôsobom, keďže ide o autonómny pojem práva Únie. Ochrana spotrebiteľa sa vzťahuje iba na konečného spotrebiteľa ako súkromnú osobu a na zmluvy, ktorých jediným účelom je uspokojenie potrieb súkromnej spotreby jednotlivca.
- 17 Je tiež potrebné zohľadniť pojem spotrebiteľ uvedený v iných relevantných súvisiacich predpisoch práva Únie, napríklad v nariadení č. 805/2004, smerniciach 1999/44/ES a 93/13/EHS a v ďalších predpisoch. Uvedené platí aj pokiaľ ide o výklad Súdneho dvora na účely uplatňovania Bruselského dohovoru z roku 1968 [C-150/77 (Bertrand, ECLI:EU:C:1978:137), C-89/91 (Shearson Lehman Hutton, ECLI:EU:C:1993:15), C-464/01 (Gruber, ECLI:EU:C:2005:32), C-96/00 (Gabriel, ECLI:EU:C:2002:436), C-269/95 (Benincasa, ECLI:EU:C:1997:337) a ďalšie].
- 18 Zo skutkového stavu v prejednávanej veci vyplýva, že v danom prípade dochádza k prekryvaniu sa okolností charakteristických pre súkromných spotrebiteľov, ako aj okolností, ktorými sa vyznačuje výkon hospodárskej činnosti alebo povolania. Z tohto hľadiska ide o odlišné, ale súbežné okolnosti, ktoré je v súlade s právom Únie potrebné hierarchicky a kvalitatívne usporiadať. V prejednávanej veci je možné použiť jednak výklad pojmu spotrebiteľ navrhovaný žalobcom, jednak opačný výklad rovnakého pojmu navrhovaný žalovanou.
- 19 Dva uvedené výklady sa líšia aj z koncepčného hľadiska. Pokiaľ ide o obsah, v oboch prípadoch ide o vzťah medzi tradičnou a modernejšou koncepciou pojmu spotrebiteľ a o chápanie súkromnej alebo profesionálnej činnosti jednotlivca. V rámci výkladu, o ktorý sa zasadzuje žalobca, sa profesionálna činnosť

jednotlivca poníma vo formálnom zmysle, kým prístup žalovanej opomína spôsob vykonávania tejto činnosti a kladie dôraz na jej význam pre jednotlivca.

- 20 Rôzne jazykové znenia niektorých členských štátov Únie¹, ktoré sa odlišujú v detailoch, vedú k ďalším nejasnostiam. Rozsah porovnateľných vymedzení pojmu vo všetkých jazykoch tiež nie je úplne totožný. Vo všetkých jazykových zneniach je status spotrebiteľa vylúčený v prípade povolania jednotlivca.² Okrem toho niektoré jazykové znenia obsahujú ďalšie slovné prvky. V slovinskom jazyku je v danom pojme obsiahnutý slovný prvok: „podnikanie alebo povolanie“, ktorý sa vzťahuje na technický a ekonomický aspekt prílevu finančných prostriedkov v zmysle nadobúdania hmotného majetku. Význam je mierne odlišný, ak ho porovnáme s anglickým slovom „trade“,³ ktoré označuje obchod ako výmenu tovaru alebo služieb v zmysle hospodárskeho a organizovaného trhu. Široký význam má aj nemecký výraz „gewerblich“, ktorý zdôrazňuje význam obchodného charakteru, ale skôr v zmysle individuálnej obchodnej orientácie. Niektoré jazyky neobsahujú opísané doplňujúce slovné prvky, pričom v nich existuje iba odkaz na „povolanie“ (napríklad vymedzenie predmetného pojmu v chorvátskom znení neobsahuje okrem „povolania“ nijaké ďalšie slovné prvky). Z uvedenej jazykovej rozmanitosti vyplýva, že vykladaný pojem nie je jednoznačný, pokiaľ ide o jazykový výklad, čo neprispieva k jasnejšiemu pochopeniu článku 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2001.
- 21 Ide o zaujímavú otázku, ktorá sa týka aktuálnej životnej situácie a má širší dosah. Od výkladu práva, ktorý poskytne Súdny dvor Európskej únie, bude tiež závisieť následné vymedzenie porovnateľných činností, ktoré sa v teoretickej rovine čiastočne vzdávajú od klasického pojmu spotreba, pričom sú čoraz rozširujúcejšie. Analogicky by sa k takýmto činnostiam mohlo radiť aj zarábanie peňazí

¹ – **Slovinčina:** „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti ...“ [„(...) súdna právomoc vo veciach zmlúv uzavretých spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania (...)“].

– **Angličtina:** „In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession...“.

– **Nemčina:** „Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann ...“.

– **Francúzština:** „En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle...“.

– **Chorvátčina:** „Ustvarima koji se odnose na ugovor koji sklopa osoba – potrošač, u svrhu za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti“.

² V slovinčine „poklic“ (povolanie); v angličtine „profession“; v nemčine „beruflich“; vo francúzštine: „professionnelle“; v chorvátčine, „profesionalne“.

³ Online Cambridge dictionary: „the activity of buying and selling, or exchanging goods and/or services between people“ ... „business activity“.

prostredníctvom hrania počítačových hier alebo vykonávania iných virtuálnych činností, ktoré predstavujú moderné prostriedky obživy a povolania. Poskytnutý výklad preto nevyhnutne spochybní aj niektoré tradičné prepojenia, ktoré sú (boli) typické pre klasické poňatie spotreby.

PRACOVNÝ DOKUMENT